

ΕΝΟΤΗΤΑ 29

Οι βαλκανικοί πόλεμοι (1912-1913)

Α΄ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Τα Βαλκάνια κατά του Τυράννου

Με βάση την εικόνα και την τρίτη παράγραφο στη σελ.85 του βιβλίου σας ("Προς τη σύγκρουση/Οι βαλκανικές συμμαχίες"), να συμπληρώσετε τα πιο κάτω:

Βαλκανική Συμμαχία/Χώρες:

Όνομα Συμμαχίας:

Εναντίον:

Αίτια Βαλκανικών Πολέμων:

Αφού διαβάσετε και σχολιάσετε το παράθεμα 1 του βιβλίου σας και την πρώτη και δεύτερη παράγραφο στη σελ. 85 ("Τα αίτια"), να συμπληρώσετε τα κενά:

1. Ο στόχος ..... για ..... του οθωμανικού κράτους, είχε ως αποτέλεσμα ..... σε βάρος των ..... πληθυσμών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

2. Η αναζωπύρωση ..... των γειτονικών βαλκανικών λαών (....., ..., ...) που επεδίωκαν αφενός (α) να ..... τους ομοεθνείς τους που διέμεναν στο οθωμανικό κράτος και αφετέρου (β) την ..... οθωμανικών ....., στα οποία αυτοί κατοικούσαν.

3. Ανάμειξη και ανταγωνισμός των ..... για την οικονομική και πολιτική τους επικράτηση στα εδάφη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

- **Η Γερμανία:** .....
- **Η Ιταλία:** .....
- **Η Αυστροουγγαρία:** .....
- **Αγγλία-Γαλλία-Ρωσία:**.....

Η Αφορμή:

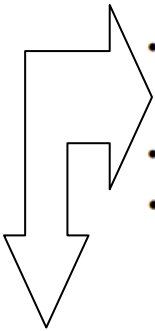
.....

.....

.....

Τα στρατιωτικά γεγονότα

- **Ο ελληνικός στρατός**, με αρχιστράτηγο τον διάδοχο Κωνσταντίνο, προέλασε στη Μακεδονία.
- Τα σερβικά στρατεύματα κατέλαβαν τα Σκόπια, το Μοναστήρι και το Δυρράχιο (στη σημερινή Αλβανία).
- Οι βουλγαρικές δυνάμεις έφτασαν κοντά στην Κωνσταντινούπολη, κατέλαβαν τη Δυτική Θράκη και την Ανατολική Μακεδονία και κατευθύνθηκαν προς τη Θεσσαλονίκη.
- Ο Βενιζέλος διέταξε τον διάδοχο **Κωνσταντίνο** να κινηθεί προς τη **Θεσσαλονίκη**, για να μην καταληφθεί η πόλη από τις βουλγαρικές δυνάμεις. Αν και ο Κωνσταντίνος έφερε αντιρρήσεις, στις **26 Οκτωβρίου 1912** ο ελληνικός στρατός έμπαινε στην πόλη. Λίγες μέρες αργότερα έφτασε και ο **βασιλιάς Γεώργιος**.
- Στη συνέχεια καταλήφθηκαν τα **Ιωάννινα (22 Φεβρουαρίου 1913)** και εξασφαλίστηκε ο έλεγχος ολόκληρης της **Ηπείρου**.
- Ο **ελληνικός στόλος** με επικεφαλής τον ναύαρχο Κουντουριώτη κατέλαβε τα νησιά του Βόρειου και Ανατολικού Αιγαίου (**Θάσος, Σαμοθράκη, Λέσβος, Χίος, Λήμνος, Τένεδος, Ίμβρος, Σάμος, Ικαρία**) και ανάγκασε τον τουρκικό στόλο να κλειστεί στα Στενά.

1. Η διαμάχη Βενιζέλου-Κωνσταντίνου για την κατάληψη της Θεσσαλονίκης

[...] Ο Βενιζέλος έλεγε προς τον Κωνσταντίνον, σταθμεύοντα εις Κοζάνην: «Αναμένω να μοι γνωρίσετε την περαιτέρω διεύθυνσιν, πν θα ακολουθήση η προέλασις του στρατού Θεσσαλίας. Παρακαλώ μόνον να έχετε υπ' όψιν ότι σπουδαιοί πολιτικοί λόγοι επιβάλλουσι να ευρεθώμεν μίαν ώρα ταχύτερον εις την Θεσσαλονίκην.

(Υπογραφή) υπουργός Στρατιωτικών Βενιζέλος».

[...] Παρ' όλα ταύτα, ο Κωνσταντίνος ειδοποίησε τον Βενιζέλον ότι:

«Ο στρατός δεν θα οδεύση κατά της Θεσσαλονίκης. Εγώ έχω καθήκον να στραφώ κατά του Μοναστήριου, εκτός αν μου το απαγορεύετε».

Και ο πρωθυπουργός απάντησε: «Σας το απαγορεύω!»

Ο Χασάν Ταχσίν Πασάς υπογράφει την παράδοση της Θεσσαλονίκης, υδατογραφία, συλλογή Δημοτικής Πινακοθήκης Θεσσαλονίκης

**Η Συνθήκη του Λονδίνου:
17 Μαΐου .....**

Η Ελλάδα μετά τη συνθήκη του Λονδίνου

Πρόνοιες της συνθήκης:

1. Η Οθωμανική Αυτοκρατορία.....
.....
.....
2. Το μέλλον των νησιών του Β. και Α. Αιγαίου, του Αγίου Όρους και της Αλβανίας.....
.....
3. 29 Ιουλίου του 1913 .....
4. Τα Δωδεκάνησα.....
.....

Δολοφονία του Βασιλιά Γεώργιου:

.....
.....
.....
.....
.....

Γιατί διαφωνούν ο Βενιζέλος και ο Κων/νος;
Ποια επιχειρήματα χρησιμοποιεί ο καθένας για να στηρίξει την άποψή του; Γιατί η κατάληψη της Θεσσαλονίκης αποτελούσε θέμα ζωικής σημασίας για την Ελλάδα; Ποιοι άλλοι διεκδικούσαν τη Θεσσαλονίκη;

Β΄ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ (Σελ. 86)

Οι βαλκανικοί σύμμαχοι, Έλληνες, Σέρβοι, Βούλγαροι, δημιούργησαν συμμαχία, για να πάρουν εδάφη από τον κοινό τους εχθρό, την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Όμως, τα εδάφη που κάθε μια χώρα επιθυμούσε στην περιοχή της Μακεδονίας, πολλές φορές τα ήθελε και η άλλη. Η συμμαχία λοιπόν δεν κράτησε για πολύ. Τον Ιούνιο του 1913, η Ελλάδα και η Σερβία υπέγραψαν Συνθήκη, με την οποία συμφωνούσαν να μοιράσουν μεταξύ τους τα εδάφη της Μακεδονίας, που είχαν πάρει από την Τουρκία. Έβγαζαν έτσι έξω τη Βουλγαρία. Εκείνη πίστευε πως, αν και είχε πολεμήσει σκληρά στον πόλεμο με την Τουρκία, δεν είχε ωφεληθεί, όσο περίμενε. Στράφηκε, λοιπόν, εναντίον της Σερβίας και της Ελλάδας. Η Ρουμανία, που στον Α΄ Βαλκανικό Πόλεμο δεν είχε συμμετοχή, τώρα πήρε μέρος στη σύγκρουση. Επιτέθηκε κατά της Βουλγαρίας.

Ο Β΄ Βαλκανικός Πόλεμος ήταν μικρής διάρκειας

Πότε;

Αντίπαλοι:
.....
.....
.....
.....

Αιτία Β' Βαλκανικού Πολέμου:

.....

.....

.....

Συνθήκη του Βουκουρεστίου/ Συνθήκη Λήξης Β' Βαλκανικού Πολέμου: Σελ. 87

Η Ελλάδα εξασφάλισε:

.....

.....

.....

Τα εδάφη αυτά ονομάστηκαν .....
..... Η Ελλάδα .....
.....τα ..... και
τον ..... της.

Η Συνθήκη του Βουκουρεστίου Άρθρον 5

Τα μεταξύ του Βασιλείου της Ελλάδας και του Βασιλείου της Βουλγαρίας σύνορα ακολουθούν το εξής διάγραμμα, συμφώνως τω καταρτισθέντι υπό των οικείων στρατιωτικών αντιπροσώπων πρακτικῶ...

Η οροθετική γραμμή αναχωρεῖ ἀπὸ των νέων Βουλγαροσερβικῶν συνόρων ἐπὶ της κορυφογραμμῆς τοῦ ὄρους Μπέλες, καταλήγουσα εἰς τὰς εἰς τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Νέστου...

Συνομολογεῖται ῥητῶς ὅτι ἡ Βουλγαρία παραιτεῖται πᾶσης ἐπὶ της νήσου Κρήτης ἀξιώσεως.

Β. Σκουλάτου, κ.ά., *Ιστορία Νεότερη καὶ Σύγχρονη*, τόμος Β', Γ' Ἐνιαίου Λυκείου, σ. 49, Ο.Ε.Δ.Β., Αθήνα 2002.

- Να και ο χάρτης μετά τη Συνθήκη του Βουκουρεστίου. Εδώ φαίνεται τι κέρδισαν ὅλοι οι σύμμαχοι, καθώς και η Ελλάδα ἀπὸ τους Βαλκανικούς Πολέμους 1912-1913.

- Ποια ἴταν τελικά τα κέρδη τῆς Ελλάδας ἀπὸ τους Βαλκανικούς Πολέμους;

Τα Βαλκάνια μετὰ τῆς Συνθήκης τοῦ Βουκουρεστίου.

Πὼς ἐρμηνεύετε τὸ γεγονός ὅτι τὰ βαλκανικὰ κράτη τὰ ὁποῖα σφράφηκαν ὅλα μαζὶ ἐναντίον τῆς ὀθωμανικῆς αυτοκρατορίας, στὸν Α' Βαλκανικὸ πόλεμο βρέθηκαν ἕνα χρόνο μετὰ, (1913-Β' Βαλκανικὸς πόλεμος) ἀντιμέτωπα, νὰ πολεμᾶνε μεταξύ τους;

Οκτώβριος 1912

Μάιος 1913

Ιούνιος 1913

Αύγουστος 1913

Ξεκινᾶ ὁ Α' Βαλκανικὸς Πόλεμος

Συνθήκη τοῦ Λονδίνου
Τελειώνει ὁ Α' Βαλκανικὸς Πόλεμος

Ξεκινᾶ ὁ Β' Βαλκανικὸς Πόλεμος

Συνθήκη τοῦ Βουκουρεστίου
Τελειώνει ὁ Β' Βαλκανικὸς Πόλεμος

